

Valtuustoaloite / Asumisneuvonnan järjestäminen Sotkamon kuntaan

KHALL 18.11.2025 § 255

Kunnanjohtaja

Hallintosäännön 19. luvun 161 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Kuntalaissa ei säädetä valtuutetun tai muun luottamushenkilön aloiteoikeudesta. Valtuutettu saa vireille asioita tekemällä valtuustoaloitteen.

Kuntalain 23 §:n mukaan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Asian vireilletulo / aikaisempi käsittely:

[Kunnanvaltuusto 11.11.2025 § 93](#)

[Liite 1](#)

Ajalla 1.7.-31.12.2025 saapuneet valtuustoaloitteet käsitellään kunnanhallituksen ja -valtuuston maaliskuun 2026 kokouksissa.

Lisätietoja asiasta antaa kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, puh 044 750 2111 tai sähköpostitse mika.kilpelainen@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja

Ehdotus

Kunnanhallitus

1) päättää lähettää valtuustoaloitteen hallinnon toimialalle valmisteltavaksi. Vastuuvalmistelijana toimii toimistopäällikkö Päivi Huotari.

2) päättää, että vastaus valtuustoaloitteeseen valmistellaan kunnanhallituksen maaliskuun 2026 kokoukseen.

Kunnanhallitus

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Otteet

Hallinnon toimiala

Toimistopäällikkö Päivi Huotari

KHALL 17.03.2026 § 40
920/00.02.00/2025

Toimistopäällikkö

Aloitteessa kiinnitetään huomiota asumisneuvonnan järjestämisellä saataviin hyötyihin estämällä vuokratien ja -tappioiden syntymistä.

Asumisneuvonnalla voidaan ennaltaehkäistä asunnottomuutta, vähentää häätöjä ja ohjeistaa asumisen ongelmien ratkomiseen. Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023-2027 (1036/2022) ei kuitenkaan velvoita kuntia järjestämään asumisneuvontaa. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 11.2 §:n mukaan hyvinvointialueiden on järjestettävä sosiaalipalveluja asumiseen liittyvän tuen tarpeeseen.

Sotkamon kunnan omistama vuokratyöyhtiö Kiinteistö Oy Sotkanmaa vuokraa ja hallinnoi 657 vuokra-asuntoa Sotkamon kirkonkylän ja Vuokatin alueella. Kunnassa ei ole virallista asumisneuvontaa tai Sotkanmaalla sosiaalista isännöitsijää. Sotkanmaa toteuttaa käytännössä epävirallista asumisneuvontaa asunnon hakijoille ja asukkailleen ohjaamalla tarvittaessa sosiaalihuollon- tai Kelan palvelujen piiriin. Sotkanmaalla ei ole ollut viime vuosina toteutuneita häätöjä maksamattomien vuokrien tai häiriöiden vuoksi. Asumiseen liittyvien riskien havainnoista kiinteistöhoito ilmoittaa Sotkanmaalle ja yhtiö puuttuu asiaan välittömästi. Vuokran maksuun liittyvissä vaikeuksissa yhtiö ottaa yhteyttä hyvinvointialueen aikuisosiaalityöhön ja tekee tarvittaessa huoli-ilmoituksen.

ARAN määrittelemää asumisneuvontaa vuonna 2023 on järjestetty 61 kunnassa. Lisäksi asumisneuvonnan kaltaista toimintaa on vähintään 83 kunnassa. Asumisneuvontaa tarjotaan laajemmin suuremmissa kaupungeissa, jotka ovat saaneet valtion avustusta neuvontaan. Asumisneuvontaa voidaan järjestää kunnan omana toimintana, ostopalveluna tai yhteistyönä kunnan ja vuokratyöyhtiöiden kanssa. Asumisneuvonnan järjestäminen vaatii tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Kunnat ja kuntayhtymät voivat hakea vuosittain avustusta Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselta (Varke) asumisneuvonnan toteuttamiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen. Avustuksen tarkoituksena on parantaa asumisneuvonnan saatavuutta ja ulottaa asumisneuvonnan hyödyt myös yksityisissä vuokra-asunnoissa ja omistusasunnoissa asuville. Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023-2027 (1036/2022) on määräaikainen ja on voimassa 31.12.2027 saakka. Kunta voi käyttää avustusta asumisneuvontapalvelun toteuttamiseen itse tai sen hankkimiseen muulta palveluntuottajalta. Avustuksen määrä on enintään 60 % hyväksytyistä kustannuksista. Vuonna 2026 avustusta on saanut 45 kuntaa. Vuonna 2026 myönnettyjen avustusten avustusprosentti on ollut keskimäärin 55 %.

Vuoden 2026 avustusten hakuaika on päättynyt 12.12.2025. Tuki neuvonnan järjestämiseen vuoden 2027 jälkeen on epävarmaa, koska laki asumisneuvonnan järjestämisestä on määräaikainen. Avustuksen myöntämisessä on otettava huomioon lain 5 §:ssä mainitut asunnottomuus-, ja häätötilanne ja erityiset asukasryhmät avustusta hakevassa kunnassa tai kuntayhtymässä. Sotkamossa ei ole tilastoitua asunnottomuutta.

Aloitteessa esitetty selvitystyö aloitetaan kartoittamalla mahdollisuus hankkia asumisneuvontapalveluita ostopalveluna.

Mikäli selvitystyö osoittaa, että palvelu voidaan järjestää sujuvasti ostopalveluna, kunta hakee avustusta asumisneuvonnan järjestämiseen vuodelle 2027. Avustuksen hakeminen edellyttää, että toiminnan omarahoitusosuuteen on kunnanvaltuuston päättämä määrärahasuora.

Lisätietoja asiasta antaa toimistopäällikkö Päivi Huotari, puh. 044 7502 212 tai paivi.huotari@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että edellä esitelty kesken oleva aloite on asianmukaisesti käsitelty ja on annettu riittävä selonteko tehdyistä toimenpiteistä.

Kunnanhallitus päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Sami Mähönen saapui kokoukseen etäyhteydellä asian käsittelyn aikana klo 16.04.